

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Στις επόμενες σελίδες σημειώνονται με κόκκινο χρώμα σημεία που διορθώνονται ή συμπληρώνονται

Ενημέρωση: 13/04/2022

Οι χρόνοι των μετοχών

Στα λατινικά μετοχή έχουν ο ενεστώτας και ο μέλλοντας της ενεργ. φωνής, καθώς και ο παρακειμένος της παθητ. φωνής.

- Οι μετοχές ενεστώτα εκφράζουν πάντα το σύγχρονο και έχουν ενεργητική διάθεση.
- Οι μετοχές μέλλοντα εκφράζουν πάντα το υστερόχρονο και έχουν ενεργητική διάθεση.
- Οι μετοχές παρακειμένου εκφράζουν πάντα το προτερόχρονο και έχουν παθητική διάθεση. (Τα αποθετικά και ημιαποθετικά ρήματα όμως έχουν μτχ. παρακειμένου με ενεργητική ή ουδέτερη διάθεση.)

Αφαιρετική απόλυτη μετοχή

Στα λατινικά οι απόλυτες μετοχές τίθενται πάντα σε αφαιρετική πτώση. Διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

- α. (Γνήσιες) αφαιρετικές απόλυτες: είναι όλες οι απόλυτες μετοχές ενεστώτα και μέλλοντα. Από τις απόλυτες μετοχές παρακειμένου παθητικής φωνής είναι αυτές που είτε δεν έχουν παθητική διάθεση είτε το ποιητικό αίτιό τους δεν συμπίπτει νοηματικά με το υποκείμενο ή το αντικείμενο του ρήματος εξάρτησης. [Γνήσιες αφαιρετικές απόλυτες είναι στα κείμενά μας: *occiso Scriboniano* (κείμεν. 23), *aere collato* (κείμεν. 35), *intercepta epistula* (κείμεν. 45), *aliis ... aliis dicentibus* (50).]
- β. (Ιδιάζουσες) αφαιρετικές απόλυτες: είναι μόνο οι απόλυτες μετοχές παρακειμένου παθητικής φωνής των οποίων το ποιητικό αίτιο συμπίπτει νοηματικά με το υποκείμενο ή το αντικείμενο του ρήματος εξάρτησης (και γι' αυτό πάντα παραλείπεται και εννοείται). Στο κείμεν. 21 υπάρχουν 2 τέτοιες μετοχές: *deletis* και *interemptis*. Προσοχή: κατά την ανάλυση μιας ιδιάζουσας αφαιρετικής απόλυτης μετοχής σε δευτερεύουσα πρόταση τρέπουμε τη σύνταξη σε ενεργητική (βλ. σελ. 133-134, Συνακτικές ασκήσεις).

7. *Quod illic appensum civitati nomen dedit*: κύρια πρότ. κρίσεως.

dedit: ρήμ. • **quod** (= *id*): υποκ. του *dedit* • **nomen:** άμεσο αντικ. του *dedit* • **civitati:** έμμεσο αντικ. του *dedit* • **appensum:** αιτιολογική μτχ., συνημμένη στο *quod*: δηλώνει το προτερόχρονο, έχει παθητική σημασία • **illic:** επιρρ. προσδ. της στάσης σε τόπο στο *appensum*.

Η αναφορική αντωνυμία *qui, quae, quod* στην αρχή περιόδου ή ημιπεριόδου συχνά δεν εισάγει αναφορική πρόταση και ισοδυναμεί με τη δεικτική αντωνυμία *is, ea, id*.

6.2. Ε.Λ. **Filius mortuus est.**

Π.Λ. *Caesar scribit / scripsit filium mortuum esse.*

6.3. Ε.Λ. **Huic Arria funus ita paravit, ut ignoraretur a marito.**

Π.Λ. *Caesar scripsit illi Arriam funus ita paravisse, ut ignoraretur a marito.*

Αν ζητηθεί να εξαρτηθεί η περίοδος από ρήμα αρκτικού χρόνου (π.χ. *scribit*), ακολουθώντας τις επίσημες οδηγίες που είχαν δοθεί για μία αντίστοιχη περίπτωση στα θέματα των Πανελλαδικών του 2011, θα θεωρούσαμε ότι το *paravisse* λειτουργεί ως αρκτικός χρόνος, οπότε η βουληπτική πρόταση θα εκφερόταν με υποτακτική ενεστώτα (*ignoretur*). Ωστόσο, θέλαμε να επισημάνουμε πως η οδηγία αυτή ήταν λανθασμένη και πως το απαρέμφατο του παρακειμένου (*paravisse*), επειδή εδώ εκφράζει ιστορικό παρακείμενο (*paravit*), κανονικά λειτουργεί ως ιστορικός χρόνος, χωρίς να επηρεάζεται από την εξάρτησή του από αρκτικό χρόνο. (Βλ. και H.C. Woodcock, *A New Latin Syntax*, Harvard University Press, σελ. 223.)

6.4. Ε.Λ. **quin immo [...] vivere filium simulabat, ac marito persaepe interroganti, quid ageret puer, respondebat**

Π.Λ. *Plinius scripsit quin immo [...] vivere filium simulare, ac marito persaepe interroganti, quid ageret puer, respondere.*

6.5. Ε.Λ. **«Bene quievit (puer), libenter cibum sumpsit».**

Π.Λ. *Arria respondet / respondebat **puerum** bene quievisse, libenter cibum sumpsisse.*

6.6. Ε.Λ. **tum se dolori dabat et paulo post siccis oculis redibat.**

Π.Λ. *Plinius scribit / scripsit tum (Arriam) se dolori dare et paulo post siccis oculis redire.*

6.7. Ε.Λ. **Scribonianus arma in Illyrico contra Claudium moverat;**

Π.Λ. *Plinius scribit / scripsit Scribonianum arma in Illyrico contra Claudium movisse;*

6.8. Ε.Λ. **fuera Paetus in partibus eius et, occiso Scriboniano, Romam trahebatur.**

Π.Λ. *Plinius scribit / scripsit fuisse Paetum in partibus eius et, occiso Scriboniano, Romam trahi.*

6.9. Ε.Λ. **(Arria) conduxit piscatoriam naviculam ingentemque navem secuta est.**

Π.Λ. *Plinius scribit / scripsit Arriam conduxisse piscatoriam naviculam ingentemque navem secutam esse.*

7. Τροπή πлагίου λόγου σε ευθύ

7.1. Π.Λ. **vivere filium simulabat**

Ε.Λ. *Filius vivit.*

7.2. Π.Λ. **quid ageret puer**

Ε.Λ. *Quid agit puer?*

Απαντήσεις στις Επαναληπτικές ασκήσεις

Μάθημα 16

A.1. α-Λ, β-Σ, γ-Λ, δ-Σ, ε-Λ.

A.2. α-Λ, β-Σ, γ-Λ, δ-Σ, ε-Λ.

B. **nostrī: nostrum** • **pila: pilum** • **miserunt: mittere** • **gladii: gladius / -i** • **rem: rerum** • **gerunt: gesserimus** • **terga: tergis** • **equitatus: equitatus** • **cernitur: cernitur** • **creta: creta** • **esse: esse** • **cohortes: cohortium** • **equites: equites** • **occurrunt: occurrunt** • **fit: factum iri** • **magna caedes: magnarum caedium** • **Sedulius: Seduli** • **princeps: principum** • **occiditur: occidit** • **comprehenditur: comprehendit** • **signa militaria septuaginta quattuor: signa militaria septuaginta quattuor** • **referuntur: referunt** • **capitur: capitur** • **capitur: captus est** • **interficitur: interficit** • **interficiet: interficiet** • **discedunt: discedunt** • **discedunt: discedunt** • **postero die: postero die** • **posterorum dierum: posterorum dierum** • **ipse: ipse** • **duces: ducum, ducibus** • **produci: produci** • **consedit: consedit** • **deditur: dedit** • **proiciuntur: proiciuntur** • **proiciuntur: proiciuntur** / -re.

Γ.1. Βλ. Μάθημα 16, Συντακτικές ασκήσεις.

Γ.2. Βλ. Μάθημα 16, Συντακτικές ασκήσεις.

Γ.3. α. Gallos β. Sedulium γ. Gallis, occu(cu)rrent / -ere • se.

Δ. α-1, β-4, γ-2, δ-6, ε-3.

Μάθημα 17

A.1. α-Λ, β-Σ, γ-Σ, δ-Λ, ε-Λ.

A.2. α-Σ, β-Σ, γ-Λ, δ-Σ, ε-Λ, ζ-Λ.

B. **vocibus: voce** • **corporum: corpore** • **alius: alius, aliorum** • **pudore: pudori** • **nonnulli: nonnullas** • **abditī: abditos esse** • **fingere: fingi** • **discedere: discedunt** • **suis: vestris** • **commune: communem** • **totis: totius, totorum** • **testamenta: testamentum** • **remanebant: remanent** / -re • **poterant: potuerunt / -ere, potuerant** • **vultum: vultibus** • **familiaribus suis: familiarium suorum** • **miserabantur: miserabatur** • **res militaris: re militari**.

Γ.1. Βλ. Μάθημα 17, Συντακτικές ασκήσεις.

Γ.2. Βλ. Μάθημα 17, Συντακτικές ασκήσεις.

Γ.3. α. vocibus, pudore β. metu, nocte / noctu γ. virtutem δ. T + otis castris ε. Germanos, viros.

Δ. α-6, β-1, γ-4, δ-5, ε-2.

Μάθημα 18

A.1. α-Σ, β-Λ, γ-Λ, δ-Λ, ε-Σ, ζ-Σ.

A.2. α-Λ, β-Σ, γ-Λ, δ-Λ, ε-Σ, ζ-Λ.

B. **Hercules: Hercule / Heracle** • **Geryonis: Geryonem / Geryonen** • **eum locum: ea loca** • **Tiberim: Tiberi** • **refecisse: refecturum esse** • **viribus: vim** • **dormivisse: dormitum esse** • **pastor: pastoribus** • **boves quosdam: bove quodam** • **traxit: tractum iri** • **gregem: gregum** • **abesse: afuisse** • **sensit: sentieris / -re** • **pergit: perrexerunt / -ere** • **vidit: visurum esse** • **confusus: confudisse** • **coepit: coeperit** • **convertit: convertimini** • **interficitur: interficiebamini**.

Γ.1. Βλ. Μάθημα 18, Συντακτικές ασκήσεις.

- Γ.2. Βλ. Μάθημα 18, Συντακτικές ασκήσεις.
 Γ.3. α. *adduxit* β. *vi, prohibere* γ. *ingentis magnitudinis* δ. *ab Hercule* ε. *dicitur*.
 Δ. α-3, β-4, γ-1, δ-5, ε-7.

Μάθημα 19

- A.1. α-Λ, β-Σ, γ-Σ, δ-Λ, ε-Λ.
 A.2. α-Λ, β-Λ, γ-Σ, δ-Σ, ε-Σ, ζ-Λ.
 B. **Tullio:** *Tulli* • **Lucius:** *Lucii* / -i • **nobilissimi generis:** *nobilissimo genere* • **vir:** *virorum* • **ingenii pravissimi:** *ingenio pravissimo* • **rem publicam:** *rei publicae* • **coniuravit:** *coniurent* • **quidam:** *quibusdam* • **consecuti erant:** *consecuturum, -am, -um, -os, -as, -a esse* • **urbe:** *urbium* • **expulsus est:** *expelleremur* • **socii:** *socii* • **deprehensi sunt:** *deprehenderit* • **carcere:** *carcer* • **strangulati sunt:** *strangulaturum, -am, -um, -os, -as, -a esse* • **altero:** *alteri* • **ipse:** *ipsum* • **exercitu:** *exercituum* • **proelio:** *proelii* / -i • **victus:** *vincentium* • **interfectus est:** *interfici* • **Sallustius:** *Sallusti* • **tradit:** *traditum iri* • **multos:** *plures, plurimos* • **eadem cruentissima pugna:** *eisdem / iisdem / isdem cruentissimis pugnis* • **occisos esse:** *occidisse* • **vulneratos esse:** *vulneratum iri*.
 Γ.1. Βλ. Μάθημα 19, Συντακτικές ασκήσεις.
 Γ.2. Βλ. Μάθημα 19, Συντακτικές ασκήσεις.
 Γ.3. α. *parvi pretii* β. *rem publicam* γ. *Catilinam* δ. *deprehendit, proelio* ε. *sociis suis*.
 Δ. α-2, β-3, γ-1, δ-6, ε-7.

Μάθημα 20

- A.1. α-Σ, β-Λ, γ-Λ, δ-Λ, ε-Λ.
 A.2. α-Σ, β-Λ, γ-Λ, δ-Λ, ε-Σ, ζ-Λ.
 B. **Claudius:** *Claudii* / -i • **aetatis suae:** *aetat(i)um suarum* • **imperium:** *imperii* / -i • **cepit:** *caperis* / -re • **mirabili quodam casu:** *mirabilium quorundam casuum* • **exclusus:** *exclusum iri* • **insidiatoribus:** *insidiatorem* • **recesserat:** *recedent* • **nomen:** *nomina* • **rumore:** *rumor* • **caedis:** *caedium* • **exterritus:** *exterrebuntur* • **prorepsit:** *prorepebamus* • **solarium:** *solarii* / -i • **vela praetenta:** *velum praetentum* • **foribus:** *forium* • **abdedit:** *abditur* • **discurrens:** *discursum iri* • **pedes:** *pedibus* • **latentem:** *latente* (κατηγορηματική μτχ.) • **adgnovit:** *adgnoscitis* • **extractum:** *extraxisse* • **salutavit:** *salutaturum esse* • **hinc:** *huc* • **commilitones:** *commilito* • **adduxit:** *adducentem* • **his:** *hunc* • **castra:** *castrorum* • **delatus est:** *deferis* / -re • **tristis:** *tristem* • **trepidus:** *trepidum* • **moriturum:** *morientem* • **miseratur:** *miserantia* • **postero die:** *posteri diei* • **factus est:** *facis*.
 Γ.1. Βλ. Μάθημα 20, Συντακτικές ασκήσεις.
 Γ.2. Βλ. Μάθημα 20, Συντακτικές ασκήσεις.
 Γ.3. α. *exclusus est* β. *discurrit* γ. *eiusdem militis, imperatorem* δ. *trepidum* ε. *Illi, Claudius / Claudio*.
 Δ. κάζο: *casu* • βέλο: *vela* • λάθος: *latentem* • θύρα: *foribus* • τέντα: *praetenta* • τύρβη: *turba*.

Μάθημα 21

A.1. α-Σ, β-Σ, γ-Σ, δ-Σ, ε-Λ.

A.2. α-Σ, β-Λ, γ-Σ, δ-Λ, ε-Σ, ζ-Σ.

B. **everterunt:** *everterimus* • **Capitolium:** *Capitolii / Capitoli* • **diu:** *diutius, diutissime* • **exilio:** *exilii / exili* • **fuerat:** *erunt* • **divisam:** *divisarum* • **absens:** *absentium* • **factus est:** *fieret* • **abeuntes:** *abeunt* • **secutus est:** *secuturum esse* • **recepit:** *reciperis / recipere* • **interemptis:** *interempturi sitis* • **appensum:** *appensum iri* • **civitati:** *civitatum / civitatum* • **illic:** α. *illuc*, β. *illinc* • **dedit:** *daturum sis* • **pensatum est:** *pensatum iri* • **redii:** *redibat* • **reversus est:** *revertuntur*.

Γ.1. Βλ. Μάθημα 21, Συντακτικές ασκήσεις.

Γ.2. Βλ. Μάθημα 21, Συντακτικές ασκήσεις.

Γ.3. α. *copiis, Capitolio* β. *Camillo dictatore* γ. *illam pugnam* δ. *Copiis, victis ε. vicit*.

Δ. **duce:** δούκας • **exilio:** άλμα • **dictator:** δικτατορία • **secutus est:** επόμενος • **dedit:** δόση.

Μάθημα 22

A.1. α-Λ, β-Σ, γ-Λ.

A.2. α-Σ, β-Λ, γ-Λ.

B. **imitemur:** *imitati erimus* • **nostros:** *nostri* • **Decios:** *Decii / Deci* • **Fabricios:** *Fabrici* • **innumerabiles:** *innumerabili* • **alios:** *alius* • **hanc:** *harum* • **rem publicam:** *rei publicae* • **stabiliverunt:** *stabilires* • **deorum immortalium:** *dei / dii / di immortales* • **coetu:** *coetuum* • **numero:** *numerosum* • **repono:** *reponeris / -re* • **amemus:** *amaverunt / -ere* • **pareamus:** *pareamus* • **senatui:** *senatu* • **consulamur:** *consulimus* • **bonis:** *melioribus, optimis* • **praesentes:** *praesenti (επιθετική μτχ.), praesentia* • **fructus:** *fructui* • **neglegamus:** *neglegunt* • **serviamus:** *servituros esse* • **putemus:** *putantur* • **rectissimum:** *rectum* • **speremus:** *speratum iri* • **volumus:** *vis, vultis* • **feramus:** *ferremus* • **arbitremur:** *arbitraturus esse* • **virorum fortium:** *vir fortis* • **magnorum hominum:** *magno homine* • **mortale:** *mortalia* • **motus:** *motuum* • **virtutis:** *virtutem* • **gloriam:** *glorias* • **esse:** *sunt*.

Γ.1. Βλ. Μάθημα 22, Συντακτικές ασκήσεις.

Γ.2. α. *senatui* • β. *Camillo dictatori* • γ. *rei publicae*.

Δ. **μιτασιόν:** *imitemur* • **φορητός:** *feramus* • **νούμερο:** *numero, innumerabiles* • **ρεπουμπλικά-νοι:** *rem publicam* • **μεγαλείο:** *magnorumque*.

Μάθημα 23

A.1. α-Λ, β-Σ, γ-Λ, δ-Λ, ε-Σ.

A.2. α-Λ, β-Λ, γ-Σ, δ-Λ, ε-Σ, ζ-Σ.

B. **aegrotabat:** *aegrotaverimus* • **filius:** *filii / fili* • **huic:** *huius* • **mortuus est:** *morientur* • **bene:** *melius, optime* • **funus:** *funera* • **paravit:** *pararet* • **ignoraretur:** *ignoratum iri* • **intraverat:** *intraris / intrare* • **vivere:** *victuri, -ae, -a sitis* • **interroganti:** *interrogaturo* • **quid:** *quae* • **ageret:** *actum iri* • **egrediebatur:** *egressuram esse* • **moverat:** *movisses* • **erat ascensus:** *sunt ascensuri* • **partibus:** *partium* • **navem:** *nave / navi* • **imponeretur:** *impositus, -a, -um sit* • **trahebatur:** *trahentem* • **conduxit:** *conduci* • **ingentem:** *ingentia*.

Γ.1. Βλ. Μάθημα 23, Συντακτικές ασκήσεις.

Γ.2. Βλ. Μάθημα 23, Συντακτικές ασκήσεις.

- Γ.3. α. *Lacrimis proruptis* β. *sumeret, eum* γ. *traheretur* δ. *marito, imponetur* ε. *Claudio, reportare*.
- Δ. *ageret*: αγωγή • *siccis*: σέκος • *occulis*: οφθαλμός • *erat ascensus*: ασανσέρ • *piscatoriam*: πσιόνα.

Μάθημα 24

- A.1. α-Σ, β-Λ, γ-Λ, δ-Λ, ε-Λ.
A.2. α-Σ, β-Σ, γ-Σ, δ-Λ, ε-Λ, ζ-Σ.
B. *Ennium: Enni* • *venisset: venerint* • *quaerenti: quaesituro* • *dixisset: dictus, -a, -um esset* • *domi: domuum / domorum* • *sensit: sensiremus* • *accipe: acciperis / accipere* • *paucis diebus: pauci diei* • *fecerit: faciatis* • *quaereret: quaesituri, -ae, -a sunt* • *aperte: apertius, apertissime* • *indignatus: indignemur* • *mentiebatur: mentituro esse* • *quid: quae* • *vis: vellint, vellent* • *scire: sciam* • *cognosco: cognovisses* • *mihi ipsi: nobis ipsis* • *credis: creditus, -a, -um esses*.
- Γ.1. Βλ. Μάθημα 24, Συντακτικές ασκήσεις.
Γ.2. Βλ. Μάθημα 24, Συντακτικές ασκήσεις.
Γ.3. α. *quaerit* β. *sit* γ. *crederet* δ. *respondisset* ε. *quaesivisset* ζ. *responsurus sit*.
Δ. α-5, β-7, γ-1, δ-2, ε-3.

Μάθημα 25

- A.1. α-Λ, β-Σ, γ-Λ, δ-Σ, ε-Λ.
A.2. α-Σ, β-Σ, γ-Λ, δ-Λ, ε-Λ, ζ-Σ.
B. *attulit: afferemus (/ adferremus)* • *quodam die: cuidam diei* • *ficum praecocem: fici / ficus praecoces* • *ostendens: ostendente* (χρονική μτχ.) • *patribus: patrum* • *decerptam esse: decerpisse* • *putetis: putes, puteris / putere* • *arbore: arbor* • *omnes: omnia* • *scitote: scito, scire* • *prope: propius, proxime* • *muris: muros* • *cavete: cavemini* • *periculum: pericula* • *tutamini: tutetur* • *opibus: opum* • *urbis: urbium* • *nolite: non vis* • *confidere: confisuri, -ae, -a sint* • *nimia: magis nimia, maxime nimia* • *deponite: deponimini* • *neminem: nemini* • *credideritis: creditum iri* • *consulturum esse: consultum iri* • *consulueritis: consulti, -ae, -a sitis* • *mementote: meministis, meminertis* • *rem publicam: rei publicae* • *extremo: exteriore* • *discrimine: discrimen* • *sumptum est: sumpta erunt*.
- Γ.1. Βλ. Μάθημα 25, Συντακτικές ασκήσεις.
Γ.2. Βλ. Μάθημα 25, Συντακτικές ασκήσεις.
Γ.3. α. *ostendit, eam, putarent* β. *neglexeritis* γ. *Catone vivo* δ. *Carthagine deleta* ε. *Carthaginienses, multos annos, Punico bello tertio* ζ. *Romanis, opibus suis, confiderent*.
Δ. α-4, β-1, γ-5, δ-7, ε-2.

Μάθημα 26

- A.1. α-Σ, β-Σ, γ-Λ, δ-Λ.
A.2. α-Λ, β-Λ, γ-Σ, δ-Λ, ε-Λ.
B. *Plinius: Plini* • *salutem: saluti* • *tristissimus: tristis, tristior* • *haec: hanc* • *nostri: mei* • *filia: filii / filiabus* • *minor: parva, minima* • *mortua est: moreretur / -re* • *nihil: nullius rei*

festivius: festivum, festivissimum • amabilis: amabile, amabilissimum • longiore: longa, longissima • dignus: dignum, dignissimum • vidi: vide • impleverat: impletor • anilis: anili • matronalis: matronalium • patris: patrum • cervicibus: cervices • inhaerebat: inhaeseris • amicos paternos: amicus paternus • amanter: amantius, amantissime • modeste: modestus, modestissime • complectebatur: complectere • nutrices: nutrix • praeceptores: praeceptorum • diligebat: dilexissent • studiose: studiosus, studiosissime • intellegenter: intellegentius, intellegentissime • parce: parcius, parcissime • ludebat: ludunt, luduntur • novissimam: novam, recentiore / magis novam • valetudinem: valetudo • tulit: ferre, ferri.

Γ.1. Βλ. Μάθημα 26, Συντακτικές ασκήσεις.

Γ.2. α. scriberet β. aliis liberis / quam alii liberi γ. cui, Marcella / Marcellae δ. mortua est ε. mortem, Marcellae.

Δ. σκαρίφημα: scribo • μινόρε: minor • βίντεο: vidi • ολικός: salutem • πασιέντσα: patientia.

Μάθημα 27

A.1. α-Σ, β-Λ, γ-Λ, δ-Σ, ε-Σ.

A.2. α-Σ, β-Λ, γ-Λ, δ-Σ, ε-Λ, ζ-Λ.

B. Accius: Acci • urbe: urbium • venisset: *venturum esse* • Pacuvius: Pacuvii / Pacuvi • aetate: aetatum / aetatium • recesserat: recede, recedere • devertit: deverteremus / *deverteremur* • multo: plurimis • minor: parvus, minimus • Atreus: Atreum / *Atrea* • nomen: nominum • desideranti: desideraturi, -ae, -a sint • legit: *lectus, -a, -um est* • dixit: dic, dicere • grandia: granditer • scripsisset: scribito, scribitor • videri: *visum iri* • duriora: dura, durissima • acerbiora: acerba, acerbissima • sane: sanius, - • paenitet: paenituit • meliora: bona, optima • fore: es • spero: speret • scribam: scribunto, scribuntur • pomis: poma • idem: eandem • aiunt: ais • ingeniis: ingenii / ingeni • quae: cui • nascuntur: nascantur • fiunt: factum iri • mitia: mitiora, mitissima • iucunda: iucundiora, iucundissima • gignuntur: geniti, -ae, -a eritis • vieta: vietis • mollia: molliora, mollissima • matura: maturiora, maturissima / maturima • putria: putriora, putrissima / puterrima.

Γ.1. Βλ. Μάθημα 27, Συντακτικές ασκήσεις.

Γ.2. Βλ. Μάθημα 27, Συντακτικές ασκήσεις.

Γ.3. α. Tarenti, est β. noli scribere γ. Illi, Atreus / Atreo δ. Accium, tragodiae suae ε. quae, *scripturus esset* ζ. Mihi, quae, gignuntur n. ultimis annis, in Italia θ. *Roma*, domum Pacuvii, venit.

Δ. α-5, β-1, γ-6, δ-3, ε-7.

Μάθημα 28

A.1. α-Λ, β-Σ, γ-Σ, δ-Λ, ε-Σ.

A.2. α-Σ, β-Σ, γ-Σ, δ-Λ, ε-Σ, ζ-Σ.

B. nostri: vestri • servus: servos • Athenas: Athenis • fugit: fugis • is: earum • Patronem: Patrone • paucos: pauciores, paucissimos • menses: *mensium* • libero: liber • abiit: abeas • Plato quidam: Platonis cuiusdam • litteris: litterarum • cognovisset: cogniturum esse • hominem: hominibus • comprehendit: comprehendant • custodiam: custodiam • Ephesi: Ephesus • tradidit: trade, tradere • noli: nolletis • spectare: specta, spectare • quanti: quanto • parvi: minoris, minimi • preti: pretium • qui: cuius • nihili: *nihilum*.

- Γ.1. Βλ. Μάθημα 28, Συντακτικές ασκήσεις.
 Γ.2. Βλ. Μάθημα 28, Συντακτικές ασκήσεις.
 Γ.3. α. *Athenis* β. *fratri suo, salutem* γ. *parvi, pretii / preti* δ. *in Asia, est* ε. *Romam, rediret* ζ. *spectaveris* η. *Ephesum, traderet*.
 Δ. α-3, β-6, γ-2, δ-7, ε-4.

Μάθημα 29

- A.1. α-Σ, β-Σ, γ-Λ, δ-Σ, ε-Σ.
 A.2. α-Λ, β-Λ, γ-Σ, δ-Λ, ε-Σ, ζ-Λ.
 B. **rediret:** *redibat* • **homo quidam:** *hominis cuiusdam* • **ei:** *eius* • **occurrit:** *occu(cu)rrerimus* • **corvum:** *corvorum* • **tenens:** *tenentes* • **instituerat:** *instituentes* • **haec:** *huic* • **dicere:** *dic* • **victor:** *victores* • **imperator:** *imperatorum* • **multum:** *plus, plurimum* • **emere:** *emis* • **milibus:** *milia* • **sestertium:** *sestertii* • **id exemplum:** *eo exemplo* • **quendam:** *quosdam* • **incitavit:** *incitator* • **doceret:** *docuerint* • **parem salutationem:** *parium salutationum* • **diu:** *diutius* • **impendebat:** *impenditis* • **didicit:** *discitis* • **cupidus:** *cupidior, cupidissimus* • **attulit:** *affert (/ adfert)* • **domi:** *domuum / domorum* • **satis:** *satius* • **talium:** *tali* • **audio:** *audimini* • **venit:** *veneritis* • **mentem:** *mentis* • **verborum:** *verba* • **domini:** *dominis* • **sui:** *tui* • **perdidi:** *perde* • **risit:** *risurum, -am, -um, -os, -as, -a esse* • **avem:** *avibus* • **tanti:** *tanta* • **quanti:** *quantis* • **nullam:** *nulli*.
 Γ.1. Βλ. Μάθημα 29, Συντακτικές ασκήσεις.
 Γ.2. Βλ. Μάθημα 29, Συντακτικές ασκήσεις.
 Γ.3. α. *Romam* β. *Octaviano, cuius* γ. *corvum, salutationem* δ. *corvum, diceret* ε. *se ζ. avi, salutationis* η. *mea*.
 Δ. α-4, β-1, γ-6, δ-7, ε-2.

Μάθημα 30

- A.1. α-Σ, β-Λ, γ-Λ, δ-Σ, ε-Σ.
 A.2. α-Σ, β-Λ, γ-Σ, δ-Σ, ε-Σ, ζ-Σ.
 B. **hic:** *his* • **iudices:** *iudicum* • **viro:** *vir* • **fortissimo:** *fortiori* • **patri suo:** *patrum suorum* • **magno:** *maiori, maximo* • **periculis:** *periculum* • **solacio:** *solacii / solaci* • **laboribus:** *labor* • **gratulationi:** *gratulationes* • **suspicionem:** *suspicionibus* • **quandam:** *quadam* • **luxuriae:** *luxuria, luxuries* • **laudare:** *laudatum iri* • **vidit:** *videbunt* • **continenter:** *continentius* • **vixit:** *vivimini* • **quam rem:** *quarum rerum* • **accusatores:** *accusatoris* • **nomen:** *nomina* • **obiecerunt:** *obice* • **laus:** *laudi* • **familiae:** *familiae, familias* • **generi:** *genus* • **honus:** *honori* • **constituta est:** *constituitur* • **aliquod flagitium:** *alicuius flagitii / flagiti* • **dedecus:** *dedecora* • **susceptum:** *suscipiens* • **meruisse:** *meruerint* • **stipendia:** *stipendii / stipendi* • **virtutis:** *virtutem* • **libentissime:** *libentius* • **pietatis:** *pietas* • **finem:** *finium* • **triumphum:** *triumphorum* • **fuit:** *estote*.
 Γ.1. Βλ. Μάθημα 30, Συντακτικές ασκήσεις.
 Γ.2. Βλ. Μάθημα 30, Συντακτικές ασκήσεις.
 Γ.3. α. *magno auxilio, patri suo* β. *Murenae* γ. *Marco Tullio Cicerone consule, mores* δ. *Romam* ε. *rem publicam* στ. *Murenae*.
 Δ. α-3, β-1, γ-5, δ-6, ε-4.

Μάθημα 31

A.1. α-Σ, β-Σ, γ-Λ, δ-Λ, ε-Λ.

A.2. α-Λ, β-Λ, γ-Λ, δ-Λ, ε-Σ, ζ-Σ.

B. **Manlius: Manlii / Manli • consul: consulibus • nobili: nobiliore, nobilissimo • genere: genera • natus: nasciturus • exercitui: exercitu • praefuit: praeessetis • is: eae • abiret: abeunt • edixit: edic • omnes: omnia • abstinere: abstenturi, -ae, -a sint • filius: fili • praeterequitavit: praeterequitabat • his: hunc • verbis: verba • proelio: proelium • lacessitus est: lacessitor • congregiamur: congressuros esse • singularis: singularia • cernatur: cretum iri • quanto: quanti • virtute: virtuti • adulescens: adulescentium • viribus: vim • confisus: confident • pugnandi: pugnandum • permotus: permoverint • certamen: certamina • ruit: ruituri, -ae, -a sint, rutum iri • transfixit: transfixum • armis: armorum • spoliavit: spoliator • salutem: salus • petiverunt: petebas • revertisset: revertimus / reversi sumus • fugati erant: fugavisse • morte: mortium • multavit: multantis.**

Γ.1. Βλ. Μάθημα 31, Συντακτικές ασκήσεις.

Γ.2. Βλ. Μάθημα 31, Συντακτικές ασκήσεις.

Γ.3. α. T. Manlio consule, eum β. militibus Romanis, ruerent γ. cognovit, capitis δ. mortem ε. transfixisset.

Δ. α-6, β-4, γ-1, δ-7, ε-2.

Μάθημα 32

A.1. α-Λ, β-Λ, γ-Σ, δ-Σ, ε-Σ.

A.2. α-Σ, β-Λ, γ-Σ, δ-Σ, ε-Σ, ζ-Λ, η-Λ, θ-Λ.

B. **pleni: pleniore, plenissimi • omnes: omnium • sunt: fuerint • libri: liber • sapientium: sapiente • quae: quod • iacerent: iacituri, -ae, -a sint • tenebris: tenebrarum • lumen: lumina • accederet: accedunto • multas: plures, plurimas • imagines: imago • fortissimorum: fortium, fortiorum • virorum: viros • intuendum: intuebaris / intuebare • imitandum: imitantis • reliquerunt: relict, -ae, -a sint • cupidus: cupide • bene: melius, optime • gerendi: gestum • administrandi: administrari • rem publicam: rei publicae • proponebam: proposuerimus • colendo: colendi • homines: homo • excellentes: excellentium • animum: animos • mentem: mentium • meam: meus / mi • laudem: laudis • expetendo: expete • cruciatus: cruciatu • corporis: corpora • mortis: mortium • parvi: minoris, minimi • ducendo: duximus • salute: salus • vestra: nostra • tantas: tantarum • dimicationes: dimicationum • obicere: obiecti, -ae, -a sint • potui: potes.**

Γ.1. Βλ. Μάθημα 32, Συντακτικές ασκήσεις.

Γ.2. Βλ. Μάθημα 32, Συντακτικές ασκήσεις.

Γ.3. α. ducendi β. essent γ. dicendi δ. imitando ε. conformando ζ. magni.

Δ. α-5, β-2, γ-7, δ-1, ε-4.